

VILNIAUS ANTAKALNIO GIMNAZIJA

PATVIRTINTA

Vilniaus Antakalnio gimnazijos
direktorės 2026 m. rugpjūčio 28 d.
įsakymu Nr. V-70

SAUGIOS APLINKOS VILNIAUS ANTAKALNIO GIMNAZIJOJE KŪRIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Saugios aplinkos Vilniaus Antakalnio gimnazijoje kūrimo aprašas (toliau – Aprašas) nustato prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugios nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkos kūrimui gimnazijoje.

2. Prevencija Apraše suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

3. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami.

4. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus gimnazijos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai gimnazijai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

5. Intervencija Apraše suprantama kaip gimnazijos vadovo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, ugdymo skyrių vedėjų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų gimnazijos darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir / ar patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

6. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

7. Aprašas rengtas atsižvelgiant į VŠĮ „Paramos vaikams centras“, nevyriausybinių organizacijų „Gelbėkit vaikus“, „Renkuosi mokytis“, „Mokytojų palaikymo ratai“, Maltos ordino pagalbos tarnybos bei VŠĮ „Jaunimo linija“ parengtus Vaiko saugios aplinkos standartus.

II SKYRIUS SAUGIOS APLINKOS GIMNAZIJOJE KŪRIMO KOMPONENTAI

8. Saugios aplinkos gimnazijoje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: gimnazijos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimą / išitraukimą.

9. Gimnazijos veikla ir valdymas:

9.1. atsakomybė: gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo atsako už Aprašo įgyvendinimą gimnazijoje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi gimnazijos Vaiko gerovės komisija.

9.2. vertybės: gimnazija puoselėja pozityvias vertybes (asmeninė atsakomybė, atvirumas kitokiam požiūriui, kūrybingumas, pilietiškumas, pagarba, pasitikėjimas, žmonių įvairovė kaip vertybė ir kt.) ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų gimnazijos darbuotojų elgesys ir veikla; dėl pamatinių gimnazijos vertybių yra susitarta ir jos įtvirtintos Vilniaus Antakalnio gimnazijos 2025-2029 metų strateginiame plane; vertybės skelbiamos gimnazijos svetainėje;

9.3. elgesio normos:

9.3.1. gimnazijoje susitarta dėl Mokinio elgesio taisyklių, kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas mokinio elgesys, numatomos drausminimo priemonės. Mokinio elgesio taisyklės yra žinomos ir suprantamos visiems gimnazijos bendruomenės nariams;

9.3.2. gimnazijos pedagogai vadovaujasi Vilniaus Antakalnio gimnazijos pedagogų etikos kodeksu, kuris nubrėžia tolerancijos ribas gimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti mokytojų etikos požiūriu vengtiną elgesį;

9.3.3. atsižvelgus į Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 6 dalį, darbuotojos(-ai), praktikantės(-ai) ir visi, kurie turi kontaktą su vaikais, gimnazijos direktoriui pateikia Teisėto darbo su vaikais kodą (QR kodas);

9.3.4. gimnazijos direktoriaus įsakymu patvirtintos ir įgyvendinamos Vilniaus Antakalnio gimnazijos Mokinių ir jų tėvų (kitų įstatyminių atstovų) asmens duomenų tvarkymo taisyklės ir Vilniaus Antakalnio gimnazijos Darbuotojų asmens duomenų saugojimo politika; gimnazijos duomenų apsaugos pareigūno kontaktai ir informacija apie asmens dokumentų tvarkymą skelbiama gimnazijos internetinėje svetainėje;

9.3.5. sutikimą dėl mokinio asmeninių daiktų patikrinimo, esant įtarimui dėl draudžiamų daiktų turėjimo gimnazijoje ir jos teritorijoje, mokinių atstovai išreiškia pasirašydami Mokymo sutartį;

9.3.6. sutikimą dėl mokinių atvaizdo (nuotraukos, vaizdo ir garso įrašai) viešinimo mokinių atstovai išreiškia pasirašydami Mokymo sutarties priedą „Sutikimas dėl asmens duomenų tvarkymo bei dalyvavimo papildomo ugdymo veikloje“;

9.3.7. mokinio atstovas / pilnametis mokinyss, pasirašydamas Mokymo sutartį, įsipareigoja užtikrinti privalomą kasmetinį profilaktinį gimnazisto sveikatos patikrinimą iki teisės aktuose nurodytos datos ir teikti informaciją apie gimnazisto specialiuosius ugdymo (-si) poreikius.

9.4. pareigybių aprašai: gimnazijos darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos gimnazijoje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias vadovaujantis gimnazijos vadovo įsakymu patvirtintu Komandinio reagavimo į patyčias ir kitoki smurtinį elgesį tvarkos aprašu, Vilniaus Antakalnio gimnazijos savižudybių rizikos valdymo algoritmo tvarkos aprašu, Krizių valdymo Vilniaus Antakalnio gimnazijoje tvarkos aprašu;

9.5. gimnazijos bendruomenės narių informavimas:

9.5.1. su gimnazijos Mokinio elgesio taisyklėmis, Mokinių asmeninių mobiliųjų telefonų ir kitų informacinių technologijų įrenginių naudojimo gimnazijos tvarka, Vilniaus Antakalnio gimnazijos naujai atvykusių mokinių adaptacijos ir adaptacijos priežiūros tvarkos aprašu, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintu Mokyklų reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą aprašu klasių vadovai mokinius pasirašytinai supažindina kiekvienų mokslo metų rugsėjo mėnesio pirmąją savaitę ar per 5 (penkias) darbo dienas, įsigaliojus jų naujai redakcijai;

9.5.2. gimnazijos darbuotojai pasirašytinai supažindinami su galiojančia Vilniaus Antakalnio gimnazijos Smurto ir priekabiavimo prevencijos politika, Darbuotojų psichologinio saugumo užtikrinimo Vilniaus Antakalnio gimnazijoje aprašu, Vilniaus Antakalnio gimnazijos dovanų politika, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintu Mokyklų reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą aprašu, Komandinio reagavimo į patyčias ir kitoki smurtinį elgesį tvarkos aprašu, Vilniaus Antakalnio gimnazijos savižudybių rizikos valdymo algoritmo tvarkos

aprašu, Krizių valdymo Vilniaus Antakalnio gimnazijoje tvarkos aprašu, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įgyvendinimo tvarkos aprašu;

9.5.3. tėvai (globėjai, rūpintojai) su Saugios aplinkos Vilniaus Antakalnio gimnazijoje kūrimo aprašu, Mokinio elgesio taisyklėmis, Mokinių asmeninių mobiliųjų telefonų ir kitų informacinių technologijų įrenginių naudojimo gimnazijos tvarka, Vilniaus Antakalnio gimnazijos naujai atvykusių mokinių adaptacijos ir adaptacijos priežiūros tvarkos aprašu, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintu Mokyklų reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo ir (ar) platinimo atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą aprašu supažindinami pranešimu elektroniniame dienynė su nuoroda į Gimnazijos interneto svetainę; esminės nuostatos primenamos tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimų metu.

9.6. bendradarbiavimas: gimnazija, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir / ar patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), vietos bendruomene, Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriumi, Vilniaus miesto pirmuoju policijos komisariatu, Vilniaus pedagogine psichologine tarnyba, Vilniaus visuomenės sveikatos biuru ir kitomis Vilniaus miesto savivaldybėje esančiomis įstaigomis ar organizacijomis.

10. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

10.1. nuosekliai ir reguliariai ugdomi mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai;

10.2. mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:

10.2.1. dalykų pamokose įgyvendinant bendrąsias programas;

10.2.2. įgyvendinant smurto prieš vaikus prevencinę programą „Esame saugūs“ ir „Planet Youth“ prevencinių veiklų planą;

10.2.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, mentorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas;

10.3. integruojant į klasės valandėles;

10.4. pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat - asmenines socialines ir emocines kompetencijas; pagal poreikį tobulina įtraukiojo ugdymo kompetencijas.

11. Pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimas:

11.1. gimnazijos bendruomenės narių santykiai: gimnazijoje kuriama mokymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo gimnazijos bendruomenei jausmai;

11.2. nenutrūkstamas procesas: pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, cikliškas procesas, susidedantis iš nuoseklių penkių etapų:

11.2.1. esamos situacijos įvertinimo:

11.2.1.1. gimnazijos Vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi gimnazijos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (apklausa, stebėjimu, pokalbiais ar kt.), reguliariai renka informaciją apie mokymo(si) aplinkos saugumą, mokinių tarpusavio, mokinių ir mokytojų / švietimo pagalbos specialistų tarpusavio santykius;

11.2.1.2. Gimnazijos galimų psichologinio smurto darbe atvejų nagrinėjimo Komisija atlieka Darbuotojų psichologinio saugumo tyrimą;

11.2.2. gimnazijos bendruomenės narių sąmoningumo didinimo ir įsitraukimo:

11.2.2.1. pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimu ir pozityvių vertybių puoselėjimu rūpinasi gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, gimnazijos Vaiko gerovės komisija, Etikos komisija, taip pat į šį procesą įsitraukiami visi gimnazijos bendruomenės nariai, sprendimų ieškoma kartu diskutuojant ir tariantis;

11.2.2.2. tolerancijos įvairovei kultūra puoselėjama per bendruomenės narių švietimą, aktyvų dialogą, sąmoningą kasdienį elgesį bei atvirumą kitoniškumui; ji grindžiama įtraukties

vertybėmis – pagarba žmonių įvairovei, lygiateisiškumu, socialiniu teisingumu, sąžiningumu ir bendruomeniškumu;

11.2.2.3. gimnazijos pozityviam mikroklimatui, saugiai aplinkai palaikyti gimnazijoje rengiami, tvirtinami ir įgyvendinami mokinių saugumo užtikrinimo grafikai (kas mėnesį rengiamas administracijos budėjimo grafikas, kartą per metus – mokytojų budėjimo ilgųjų pertraukų grafikas (pagal poreikį atnaujinamas), vykdomas patalpų vaizdo stebėjimas, apibrėžta išorinių žmonių patekimo į gimnaziją procedūra, rūpinamasi patalpų atitikimu priešgaisrinės saugos, darbo saugos ir higienos reikalavimams; ugdymo procesas organizuojamas vadovaujantis universalaus dizaino mokymuisi principais;

11.2.3. tinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių (taip pat ir prevencinių programų įgyvendinimo) mikroklimatui gerinti planavimo: gimnazijos darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes numato prevencijos ir intervencijos priemones (toliau – Priemonės), siekiant spręsti identifikuotas problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių įtaką;

11.2.4. Priemonių įgyvendinimo: gimnazijos darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas Priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja gimnazijos vadovo paskirtas gimnazijos darbuotojas;

11.2.5. Priemonių veiksmingumo vertinimo: gimnazijos darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes analizuoja pasiektus rezultatus, sėkmės veiksnius ir trukdžius, numato galimybes tobulinti Priemones.

12. Mokinių pozityvių vertybių formavimas:

12.1. mokinių dalyvavimas gerinant mokymo(si) aplinką: mokiniai įtraukiami į pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškus dalyvavimas prasmingose veiklose; gimnazijoje veikia Mokinių taryba, dalis mokinių dalyvauja Gimnazijos tarybos veikloje;

12.2. dalyvavimas vietos bendruomenės veikloje: sudaromos galimybės ir skatinamas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., skatinama savanorystė, mentorystė, dalyvavimas privalomoje pilietinėje-socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.);

12.3. gimnazijoje dirba jaunimo darbuotojai, siekdami mažinti jaunų žmonių, turinčių mažiau galimybių ir patiriančių didesnius iššūkius atskirtį, gerinti jų psichologinę ir emocinę savijautą.

13. Tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimas / įsitraukimas:

13.1. tėvų (globėjų, rūpintojų) aktyvumo skatinimas: pagal poreikį skatinamas tėvų (globėjų, rūpintojų) dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką gimnazijoje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą gimnazijai vietos bendruomenėje;

13.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas, informavimas: vykdomas tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas ir informavimas patyčių ir / ar smurto prevencijos, saugios aplinkos gimnazijoje kūrimo klausimais; apie atliktą mokinio asmeninių daiktų patikrinimą vaiko atstovai informuojami raštu per el. dienyną ir / ar telefonu.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Aprašas parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokykloje rekomendacijomis, patvirtintomis Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

15. Aprašas papildytas atsižvelgus į VŠĮ „Paramos vaikams centras“, nevyriausybinių organizacijų „Gelbėkit vaikus“, „Renkuosi mokyti“, „Mokytojų palaikymo ratai“, Maltos ordino pagalbos tarnybos bei VŠĮ „Jaunimo linija“ parengtus Vaiko saugios aplinkos standartus.

16. Aprašas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje.